

HKN JAARVERSLAG 2018

HKN 40 jaar

Het jaar 2018 was voor de HKN bijzonder, omdat de HKN 40 jaar bestaat. Aan het eind van het jaar werd dit 8^e lustrum in Museum Warsenhoeck gevierd met een gezellig samenzijn van alle vrijwilligers mede als dank voor hun inzet. John van Engelen, wethouder van Sport, Cultuur, Recreatie en Evenementen, was ook aanwezig en voerde het woord. Een beoogd bezoek in Leiden aan de prehistorische vondsten van de opgravingen uit bedrijventerrein “Het Klooster” in Nieuwegein kon helaas nog niet worden gerealiseerd. De vrijwilligers van de HKN zijn al die jaren intensief bezig met het verzamelen, beheren, exposeren, vertellen over en documenteren van het erfgoed van ’t Geyn, Jutphaas, Vreeswijk en Nieuwegein met o.a. thema-, foto- en kunstexposities, lezingen, fietstochten en rondleidingen.

Erfgoed

Erfgoed staat inmiddels staat ook bij anderen in de belangstelling.

- De Europese Commissie had 2018 uitgeroepen tot het Europees Jaar van het Cultureel Erfgoed en stelde dat wij elkaars geschiedenis beter leren kennen door naar erfgoed te kijken binnen de Europese context. In de Europese Unie is dit heel breed, maar het geldt ook op lokaal niveau. Het is belangrijk te weten waar wij vandaan komen. Nieuwegein heeft veel meer erfgoed dan velen weten en denken. Erfgoed verbindt. Cultuureducatie en meer kennis over erfgoed bevordert de betrokkenheid. Voor beheer en behoud van cultureel erfgoed is het belangrijk dat een breed en divers publiek ervan geniet en erbij is betrokken.
- Na een inspraakronde, waaraan ook de HKN actief heeft deelgenomen, heeft de Gemeente Nieuwegein de concept Erfgoedvisie “Verbinden met verhalen” opgesteld en daarin de ambities betreffende erfgoed voor de komende jaren vastgelegd, waarmee wordt geborgd dat zorgvuldig wordt omgegaan met de cultuurhistorische waarden van de stad. Nieuwegein wil het erfgoed actiever uitdragen. Bij de vraag “Wat maakt Nieuwegein zo bijzonder?” worden o.a. genoemd unieke archeologische vondsten, zoals het Zwaard van Jutphaas (1 van 6 zeldzame zwaarden uit de Bronstijd circa 1800 – 1500 voor Chr. te zien in het Rijksmuseum van Oudheden te Leiden en een zeer mooie replica in Museum Warsenhoeck) en het graf (van moeder met kind) uit de Swifterbantcultuur. Ook wordt genoemd het unieke stelsel van kanalen en sluisen dat bijna 900 jaar handel over water laat zien. Het erfgoed van de stad strekt zich uit van unieke archeologische vondsten van duizenden jaren vóór het begin van de jaartelling tot en met bouwwerken en bouwstijlen, die het jonge Nieuwegein in de jaren ’70 en ’80 van de vorige eeuw karakter hebben gegeven.

Nieuwegein 50 jaar in 2021

In aanloop naar het 50-jarig bestaan van de stad Nieuwegein op 1 juli 2021 heeft de HKN/ Museum Warsenhoeck samen met de vrijwilligers thema-exposities samengesteld waarin de diverse wijken van de stad Nieuwegein onder de titel “Van geen Wijken Weten” in het zonnetje zijn gezet. De schooljeugd kwam vaak tot zeer verrassende ontdekkingen over de namen van de wijk, scholen, straten en verhalen van vroeger en bv. wie daar hebben gewoond en wat voor bijzondere gebouwen of overblijfselen uit de geschiedenis er in hun wijk nu nog te zien zijn. Soms was het ook wijk-overstijgend. Wij wonen in de stad Nieuwegein, maar is er ook een stad Oudegein? Waarom is

Nieuwegein een stad en hoe oud is die stad? Er ging een wereld voor hen open. Het Project van de 3E's "Mijn Stad Nieuwegein", met de educatieve film, DVD en lespakket heeft hieraan bijgedragen en zal ook in de toekomst een rol blijven spelen. (Zie verder bij de 3E's en het jaarverslag van de Werkgroep Exposities en de Werkgroep Educatie.)

Met de Gemeente heeft regelmatig overleg plaatsgevonden o.a. over de voorbereidingen van 50-jaar Nieuwegein, de ontwikkelingen van het Natuurkwartier en de Erfgoedvisie van de Gemeente.

Rouwborden

Ook was er een speciale expositie in Museum Warsenhoek van de 7 gerestaureerde rouwborden van leden van de Familie De Malapert uit Jutphaas. Deze rouwborden hingen ooit in de oude Sint-Nicolaas Kerk, die tot 1820 op het Kerkveld heeft gestaan, en zijn nu dus terug in Nieuwegein. Velen hebben deze unieke rouwborden - de oudste uit 1625 en de jongste uit 1783 - bewonderd. Toen Rabobank Nederland op 16 juli 2014 deze rouwborden aan de HKN schonk verkeerden deze helaas in zo slechte staat, dat ze niet konden worden geëxposeerd. Met financiële bijdragen van subsidiegevers, waarvoor wij hen zeer dankbaar zijn, konden de rouwborden worden gerestaureerd. De heren R.C. Döderlein de Win, heraldisch schilder en restaurator, en G.J.J. van de Burgt, meubelmaker en restaurator, hebben de restauratie zeer deskundig verricht met respect voor de (cultuur)historische waarde. Vol trots hebben wij na de restauratie de 7 rouwborden geëxposeerd in ons Museum. Tevens is over de restauratie een speciale brochure verschenen met mooie foto's en details van voor, tijdens en na de restauratie, een beschrijving van de rouwborden, van de oude Sint-Nicolaaskerk en de begraafplaats op het Kerkveld als ook informatie over de rouwborden vooral van de Familie De Geer. Met deze restauratie is een stuk van de rijke geschiedenis van Nieuwegein tot leven gekomen.

Schenkeningen

Schenkeningen aan de HKN in 2018

- Rijbewijs A, 18 augustus 1949-17 augustus 1952 voor een voertuig op meer dan 2 wielen
- Distributiebewijs, 1 april – 30 april 1941 voor 30-liter Benzine Dieselgasolie
- Belastingkaart Ford oktober – december 1942
- Keuring Chevrolet 1929
- Taxatierapport Ford, 27 februari 1946 's ochtends om 10.00 uur
- Boekje "Pietertje Pan". Kinderboekje van Ata schuurmiddel. Een Persil produkt uit de jaren '40/'50 met tekeningen van mw. L. Renvard
- Boek "Achter de Baseline van mw. E. Scholten en E. van Cuilenborg." 2007. Een uniek beeld van toptennis in Nederland met zeer persoonlijke portretten van tennisspelers en tennisspeelsters.
- Bodemvondst (houtresten) uit de Swifterbantcultuur).

AVG

Op 25 mei 2018 is de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) van kracht. Vanaf die datum geldt dezelfde privacywetgeving in de hele Europese Unie (EU). De Wet bescherming persoonsgegevens (Wbp) geldt dan niet meer. De AVG is in het leven geroepen om de privacy rechten te versterken en uit te breiden en legt meer verantwoordelijkheden bij organisaties. De AVG geldt voor iedere organisatie, groot of klein, die persoonsgegevens verwerkt en daarvoor zelf het doel en de middelen bepaalt. De AVG is dus ook van toepassing voor de HKN. De HKN moet als vereniging persoonsgegevens verwerken van de leden en de vrijwilligers maar ook van relaties. De HKN verwerkt slechts een zeer beperkt aantal persoonsgegevens: NAW-gegevens (naam, adres, woonplaats), heer en/of mevrouw; e-mailadres; betaalgegevens; telefoonnummer. De HKN

gaat vertrouwelijk om met de persoonsgegevens en heeft passende technische en organisatorische maatregelen getroffen zodat de persoonsgegevens worden beschermd. De HKN bewaart de persoonsgegevens in overeenstemming met de AVG en de Archiefwet. De gegevens worden niet langer bewaard dan strikt noodzakelijk is om de doelen te bereiken waarvoor de gegevens zijn verzameld.

De 3 Erfgoedinstellingen in Nieuwegein (3E's)

De laatste hand is gelegd aan de nieuwe folder van de 3E's, die in 2019 verschijnt. Gezamenlijk is gewerkt aan het Project "Mijn Stad Nieuwegein" met financiële steun van verschillende sponsors, waarvoor wij hen zeer dankbaar zijn, met TV-uitzendingen door RTV Utrecht, de gratis DVD voor de scholen en de educatieve film met daarbij het lespakket. De 3E's hebben zich samen met de Fietsbond ingezet voor de bewegwijzerde fietsroutes naar de locaties van de 3E's. De Besturen van de 3E's overleggen regelmatig met elkaar, maken steeds meer gebruik van ieders specifieke bestuurlijke kennis, deskundigheid en publieksbereik. De jaarlijkse avond voor alle vrijwilligers van de 3E's werd deze keer ingevuld met een tocht op het pontje "Vrevia" langs o.a. een aantal historisch markante plekken en de net gearriveerde sluisdeuren voor de 3^e kolk van de Beatrixsluis in aanleg. Halfjaarlijks vindt overleg plaats met de wethouder van Cultuur en zijn ambtenaren. Dit directe contact is volgens de 3E's zeer zinvol.

Natuurkwartier

De Gemeente wil het Natuurkwartier naar een nieuwe toekomstbestendige fase brengen. Als medebewoner van het Natuurkwartier heeft de HKN hierin haar mening gegeven. Zeer belangrijke aspecten zijn o.a. veiligheid, toezicht in meer open en toegankelijk gebied, niet alleen overdag maar ook 's avonds en 's nachts, financiële haalbaarheid, oud (de Boerderij en de Wipwatermolen) en nieuw (MEC) bij elkaar passend. In 2019 zal de Gemeenteraad uit 3 mogelijke scenario's kiezen. In 2019 bestaat de Kinderboerderij 40 jaar en het Natuurkwartier 10 jaar.

Voorhuis

Toen het voorhuis van de Boerderij leeg kwam te staan heeft de HKN voor Museum Warsenhoek met klem meer expositie- en depotruimte bepleit, omdat het Museum geheel uit zijn jas is gegroeid. Elke plek in het Museum is meer dan optimaal benut. Ook daarover neemt de Gemeente in 2019 een besluit.

HKN als Kennisbron

In 2018 hebben diverse personen en instanties zich weer met uiteenlopende vragen tot de HKN gewend. Meestal zijn het vragen over de familie of een pand, waarin een familielid in het verleden of de vragsteller/-stelster is geboren, heeft gewoond of heeft gewerkt of over een fabriek, die er niet meer is. In de meeste gevallen heeft de HKN hen en ook de Gemeente kunnen helpen.

Onze exposities en overige activiteiten hebben in 2018 4038 bezoekers/ deelnemers getrokken.

Op "Google Mijn Bedrijf" staan reviews. Wij hebben 5x een 5-sterrenreview, 2x een 4-sterrenreview en 1x een 3-sterrenreview gekregen. Soms werd er een korte tekst aan toegevoegd zoals: "Erg leuke expositie en erg attente mensen die uitleg geven over de expositie", "Een klein maar leuk en interessant Museum met enthousiaste mensen die de schoolkinderen goed kunnen vermaken over het ontstaan van Nieuwegein en zijn oudheden", "Een aanrader", "Place to be", "Entree is goedkoop". Met elkaar gaan wij ervoor deze score volgend jaar minimaal te evenaren.

Veel dank aan:

Onze Vrijwilligers

De vrijwilligers van de HKN/ Museum Warsenhoeck, die zich weer geheel belangeloos hebben ingezet en veel werk hebben verzet, besteden gezamenlijk ongeveer 10.000 uur per jaar aan het beheren en uitdragen van de historie van Nieuwegein. Zij zijn bijzonder enthousiast, nauw betrokken bij de HKN/ Museum Warsenhoeck en hebben goede ideeën. Zonder hun inzet zou de HKN noch Museum Warsenhoeck kunnen bestaan. Het Bestuur van de HKN bedankt hen zeer. Het afgelopen jaar heeft 1 vrijwilliger deelgenomen aan de workshop van Kunst Centraal: "Haal meer uit je deelname aan het Cultuurprogramma" module "Van lezing naar praktijk" en 2 aan de cursus van de Reinward Academie en Landschap Erfgoed Utrecht "Samen werken aan een slimme organisatie" (Ondernemen voor betrokken medewerkers).

De HKN/ Museum Warsenhoeck blijft op zoek naar nieuwe vrijwilligers, inclusief gastvrouwen en gastheren in Museum Warsenhoeck. Het vrijwilligerswerk is veelzijdig en gevarieerd en wordt meestal in teamverband - in Werkgroepen of 2 aan 2 - gedaan. Samen met de nieuwe vrijwilliger/ vrijwilligster zoeken wij graag naar een plek of activiteit die hem/ haar past. Een nieuw wervingskanaal voor vrijwilligers is de vacaturebank van het Vrijwilligershuis, die dit jaar van start is gegaan.

Onze Sponsors

Voorts bedanken wij de Gemeente Nieuwegein en onze sponsors – Jos Scholman (Aannemingsbedrijf) en Kippersluis (Installatie Bureau voor Elektrotechniek en Beveiliging) -, die het uitvoeren van de HKN-activiteiten mede mogelijk maken. Helaas heeft Jos Scholman eind van het jaar medegedeeld zich terug te trekken als sponsor, omdat hij het na vele jaren een goed moment vindt te stoppen en andere initiatieven de kans te geven. De HKN heeft hier begrip voor maar betreurt dit zeer, mede gelet de jarenlange goede contacten.

HKN Bestuur in 2018

Het HKN Bestuur was als volgt samengesteld:

Hidde van der Kluit (voorzitter), Harry ten Hove (vicevoorzitter), Jaap van der Heijden (secretaris tot 13 februari 2018), François Gathier (penningmeester), Marlies Adriaansen (collectiebeheerder), Jan Rijdes (beheerder), Joke Verbaan (ledenadministratie, tot december 2018). Het Bestuur is Joke Verbaan, erelid van de HKN, heel veel dank verschuldigd voor haar inzet al die jaren vanaf de oprichting als lid van het HKN Bestuur en als administrateur.

De Coördinatoren van de Werkgroepen namen in 2018 ook regelmatig deel aan de HKN Bestuursvergaderingen.

Hierna volgen de verslagen van de HKN-Werkgroepen.

AfstemOverleg Coördinatoren AOC

Addy Neijmeijer, Coördinator

In 2018 vond het AOC 7x plaats met een frequentie van 1x per 6 weken. Zelden konden alle coördinatoren aanwezig zijn. Het tijdstip (overdag) blijft lastig voor degenen, die beroepsmatig actief zijn. Vaste agendapunten zijn de activiteiten, die in de komende weken op de rol staan en de uitwisseling van informatie. Omdat veel coördinatoren ook aanschuiven bij de Bestuursvergaderingen, dreigt een overlapping tussen AOC en Bestuur. In het AOC is meer ruimte voor inhoudelijke verdieping en operationele afstemming.

Maandaggroep

Piet Daalhuizen, Coördinator

In het achterliggende jaar is meer dan voorheen duidelijk geworden, dat de werkers van de Maandaggroep zich ook inzetten in andere Werkgroepen. De Werkgroep Archief & Documentatie, Werkgroep Cultuurhistorie, Werkgroep Exposities en het Bestuur zijn rijk vertegenwoordigd op de maandag.

De Maandaggroep telt momenteel 11 leden. Mensen die niet vallen onder de hiervoor genoemde Werkgroepen, houden zich bezig met de verzorging van de foto-exposities op de Hildes (3 x per jaar wisseling), fotowerk ten behoeve van de collectie en exposities, inkoop van keukenmaterialen en onderhoudsmiddelen en de verzorging van koffie/ thee. Naast de activiteiten voor de diverse Werkgroepen wordt ook schoonmaak- en onderhoudswerk verricht, al zou dat met wat meer mensen beter kunnen. Het koffiezetapparaat werd conform de plannen voor 2018 na ruim 20 jaar vervangen. Door de inspanningen van Jan Rijdes kostte dit vrijwel geen geld. Door de toename van de activiteiten in Museum Warsenhoek is het gebruik van koffie en thee behoorlijk gestegen!

De Maandaggroep is ook in 2018 vooral een contactgroep binnen de HKN gebleken, waar veel activiteiten elkaar op een prettige manier ontmoeten.

Werkgroep Publicaties

Wolfgang Herrlitz, Coördinator

2018: Het jaar van – nog steeds - rust en continuïteit!

Vanuit de Werkgroep Publicaties is nog steeds geen personele verandering te melden – ook al is de uitbreiding van de redactie van Cronyck de Geyn evenals van de Werkgroep met 3, 4 vrijwilligers een grote wens. De verdeling in tweeën: de redactie van Cronyck de Geyn onder leiding van Renée Blom (eindredacteur) met Michiel Ridderikhof (opmaak), Loes Sloten en Ton Vis; en het activiteitenprogramma (excursies en lezingen etc.) met Loes Sloten, Wolfgang Herrlitz (coördinatie) en Ton Vis (persberichten, Facebookpagina) blijft haar merites bewijzen.

Cronyck de Geyn

Cronyck de Geyn als populairwetenschappelijk tijdschrift van de 3 Erfgoedinstellingen in Nieuwegein – Het Vreeswijks Museum, de Museumwerf Vreeswijk en de Historische Kring Nieuwegein/ Museum Warsenhoek – is succesvol. Evenals vorig jaar mocht de redactie zich verheugen in een flink aanbod van zeer lezenswaardige artikelen, waaronder de continuering van de serie van Bart Jan Damstra over de ontwikkeling van de wijken op Nieuwegeins grondgebied.

Op 9 februari 2018 is een speciale thema-uitgave van Cronyck de Geyn verschenen over “100 jaar Kiesrecht en politiek in Jutphaas, Vreeswijk en Nieuwegein”, waarin vanuit Nieuwegeins historisch perspectief is stilgestaan bij dit bijzondere jubileum en het feit dat kiesrecht niet altijd een vanzelfsprekendheid is geweest. Het 1^e exemplaar is overhandigd aan Burgemeester Backhuijs. Mede in verband met de Gemeenteraadsverkiezingen op 21 maart 2018 was er tegelijkertijd een expositie in het Stadshuis en in Bibliotheek/ De Tweede Verdieping met ook een lezing. De Werkgroep Publicaties heeft mede bijgedragen aan de bijzondere publicatie over de “Rouwborden van de Familie De Malapert” in verband met de expositie van de gerestaureerde rouwborden in Museum Warsenhoek.

Het Boek van de HKN over “Kastelen en Buitens in Nieuwegein” wordt nog steeds in behoorlijke aantallen door de Brunawinkels in Nieuwegein en ook door de READSHOP in City Plaza verkocht.

Activiteitenprogramma 2018 en overige Projecten

De lezingen van Eddy Habben Jansen (“Kiesrecht: al meer dan 100 jaar in beweging”), Jaap Boersema (“Scheepswerven in Jutphaas”) en Prof. dr. Leendert Louwe Kooijmans (“De Swifterbantcultuur, 5000-3500 voor Chr. – tussen jagers en boeren”) – in samenwerking met de Bibliotheek/ De Tweede Verdieping-trokken een goed aantal bezoekers. Succesvol waren opnieuw de excursies naar

Zutphen (dagexcursie), naar het Rietveld-Schröderhuis in Utrecht en naar Haastrecht. Ook is er een nieuwe folder van Museum Warsenhoek verschenen, die door de Werkgroep is samengesteld. Er is een nieuwe folder van de 3E's in de maak, die in 2019 zal verschijnen. De Werkgroep hoopt eveneens in 2019 het werk af te ronden aan de Speurtocht door Museum Warsenhoek en aan een bijlage bij het (oktober-nummer van de) Cronyck de Geyn voor jonge lezers.

Een wens: De auteurs- en lezersgroep van de berichten en foto's op Facebook moet nog verder groeien. Misschien biedt Twitter een mogelijkheid om de lezersgroep van de aankondigingen van de HKN-activiteiten verder te laten groeien.

Conclusie

Ook 2018 is gekenmerkt door continuïteit en versteviging van alle activiteiten. De transformatie van Cronyck de Geyn tot een aantrekkelijk populairwetenschappelijk tijdschrift van de 3E's in Nieuwegein blijft haar waarde bewijzen. Excursies en lezingen – samen met de Bibliotheek/ De Tweede Verdieping - werden ook in 2018 getrouw de succesvolle traditie georganiseerd. De 3 leden van de Werkgroep Publicaties blijven hun steentje bijdragen aan de educatieve programma's en de publiciteit van alle mooie activiteiten van de HKN/ Museum Warsenhoek.

Werkgroep Cultuurhistorie

Bart Jan Damstra, Coördinator

In 2018 heeft de Werkgroep Hans Fokkenrood mogen begroeten als nieuw lid en hebben we helaas afscheid genomen van Kees Rodenburg, voor wat betreft zijn vaste deelname aan de activiteiten.

Nadat in 2017 de herinrichting van de Vaste Expositie in het Museum was “afgerond” is de Werkgroep blijven werken aan uitbreidingen en verbeteringen: nadere invulling van de tijdbalk naar aanleiding van het archeologisch onderzoek in “Het Klooster”, maar ook tekstuele wijzigingen en toegevoegde informatie t.b.v. de beeldragers. De beeldragers en Digitaal Nieuwegein zullen het komend jaar worden voorzien met nieuw materiaal. In 2018 zijn weer stappen gemaakt in het verder digitaliseren en verzamelen van de (analoge) onderzoeksgegevens van opgravingen, die in het verleden zijn gedaan. Ook zijn opnieuw stappen gezet in de doorontwikkeling van het datamodel in de GIS-applicatie (combinatie databases en kaartlagen), waarmee simulaties en bevragebare overzichten worden gemaakt (waaronder een groeikaart “aanloop naar ontginningen”). Ook is gewerkt aan de totstandkoming van een bouwplaat van Huis Oudegein en is opnieuw de cultuurhistorische fietstocht “Waterwegen in Nieuwegein” georganiseerd. De thema's Nieuwste Geschiedenis, WO II en Waterlinie komen steeds prominenter naar voren in de activiteiten. Daarnaast zijn bijdragen geleverd aan het Lentefeest, AOC en aan historisch onderzoek en overige activiteiten zoals artikelen, exposities, informatievragen, etc. In het kader van het Monumentenweekend en de Archeologiedagen zijn lezingen georganiseerd in ontmoetingscentrum De Wenck met bijbehorend bezoek aan het Kerkveld en de Begraafplaats. In ons Museum is aandacht aan het thema “handel en economie” gegeven.

De Werkgroep is gesprekspartner/ participant in het periodiek overleg met Edmée Sleijpen, beleidsmedewerker archeologie en erfgoed van de Gemeente Nieuwegein, waarbij o.a. bijdragen en input wordt geleverd aan: de Cultuurhistorische Waardenkaart, Cultuurhistorisch Beleid (o.a. Kerkveld en activiteiten m.b.t. de grafsteen van Anna van Rijn), gebiedsvisies en bij de ontwikkelingen in het gebied rond het Lekkanaal en de Beatrixsluizen.

Werkgroep Archief & Documentatie

Jozef Reintjes, Coördinator

De Werkgroep Archief & Documentatie bestaat uit 5 personen.

De lopende werkzaamheden bestaan o.m. uit:

- Beschrijven en invoeren van nieuw ontvangen boeken (doorlopend)

- Scannen van foto's en dia's (doorlopend)
- Invoeren van voor de HKN interessante artikelen in Adlib (doorlopend). Deze worden vanaf september 2018 alleen gescand
- Invoeren en beschrijven van de objecten, die van de Gemeente zijn ontvangen (doende)
- Inventariseren van ontvangen materialen (regelmatig)
- Archiveren van de jaargangen van Cronyck de Geyn (doorlopend)
- Op orde houden van de bibliotheek en het archief (doorlopend)
- Maken en verzamelen van foto's van HKN-activiteiten (regelmatig).

Gemeentelijke Monumentencommissie

Ferdinand Martens, vertegenwoordiger van de HKN

De taak van de Gemeentelijke Monumentencommissie (GMC) is het College van Burgemeester en Wethouders te adviseren over "(ver)bouwplannen aan gemeentelijke of rijksmonumenten en in beschermde dorpsgezichten". Ze heeft dan een vergelijkbare status als de Welstandscommissie. Een Gemeente is verplicht een dergelijk commissie te hebben. Adviezen worden ook gegeven over bouwplanontwikkelingen in de nabijheid van monumenten of van een beschermd dorpsgezicht. Dit vanwege de invloed die een dergelijk bouwplan daarop kan hebben.

Per 1-1-2012 is iedere Gemeente door het Rijk verplicht een volledige beschrijving op te stellen van al haar cultuurhistorische waarden (In Nieuwegein: de "Cultuurhistorische Waardenkaart"). Die waarden worden meegenomen in de Erfgoednota van de Gemeente, die wordt opgesteld na een inspraakronde. In de afgelopen paar jaar is al vooruitgelopen op de Cultuurhistorische Waardenkaart. Soms is haar invloed al opgenomen in bestemmingsplannen, maar veelal niet. Formeel zijn planaanpassingen dan niet afdwingbaar. De Erfgoedwet verplicht de Gemeente ook haar in eigendom zijnde monumenten te beheren. In de besluitvorming worden daarom ook middelen gereserveerd voor het beheer en onderhoud van o.a. de fundering van de Wipwatermolen en de Begraafplaats aan het Kerkveld, maar ook voor de verplaatste kazematten bij de Beatrixsluis. Daarmee is het takenpakket van de GMC aanzienlijk uitgebreid. In de januari-vergadering is uw HKN-afgevaardigde gekozen tot voorzitter van de GMC.

In 2018 zijn de volgende panden op de Gemeentelijke Monumentenlijst geplaatst:

- Raadhuisplein 9 kapsalon
- Overeindseweg 27 boerderij
- Dorpsstraat 34 winkel-woonhuis
- Vreeswijksestraatweg 9 (plek van het Gevecht aan de Vaart)
- Julianaweg 28 Willem-Alexanderschool
- Prins Hendriklaan 27 voormalige school.

De GMC vergaderde 11 keer en bovendien werd bezocht:

- Huis Oudegein: in verband met legalisatie van een interne verbouwing
- Plofsluis: discussie over mogelijke herbestemming.

Het commissiewerk zal op termijn worden uitbesteed aan de Provinciale Stichting Mooisticht. Voordat dit gebeurt, zullen eerst de uitgangspunten voor een Nieuwegeins Monumentenbeleid worden vastgesteld en op papier worden gezet. Dat is nu eenmaal anders dan bv. in de stad Utrecht. De uitgangspunten worden ondergebracht in het Uitvoeringsplan bij de Erfgoednota.

De volgende onderwerpen die zijn besproken, zijn in het kader van het jaarverslag interessant te vermelden:

Gebiedsontwikkeling

1. Kasteel Rijnhuizen

Er wordt gedacht over woningbouw, die een grove aantasting van het rijksmonument betekent. Een deel van de tuin kan dan verloren gaan. De GMC adviseerde negatief over deze ontwikkeling. De Gemeente heeft daarna een tuin-historisch onderzoek laten uitvoeren.

Beheer Monumenten

2. Begraafplaats Kerkveld

Er wordt een beheerplan opgesteld, dat recht doet aan haar historische betekenis. In de toekomst zullen weer graven worden uitgegeven.

3. Behoud fundamenten en onderbouw voormalige Wipwatermolen (tegenover Karwei)

De verwaarlozing van dit rijksmonument, in eigendom van de Gemeente, is al jaren een discussiepunt vanuit de HKN. Het lijkt erop dat die verwaarlozing toch spoedig wordt beëindigd.

Bouw - en Verbouw

4. Herenstraat 18 De Zwaan

Inmiddels vordert de verbouwing. Historische balkenlagen, zoals in de kelder, worden ontzien.

5. Herenstraat 49

Een kleinere aanbouw is positief beoordeeld.

6. Huis Oudegein

Intern werd er zonder vergunning verbouwd. Dat is door de gemeentelijke handhaving stilgelegd. Met een nieuwe vergunning kan legalisatie worden bereikt.

7. Watertoren Hooglandse Jaagpad 5

Vitens wil overbodige gebouwen zonder cultuurhistorisch waarde rond de toren slopen. Dit als gevolg van de nieuwbouw op het terrein.

8. Utrechtsestraatweg 4 De Lantaern

De horeca wordt beëindigd en in het gebouw komen appartementen. Na aandringen door de GMC wordt de bestaande kapel in de algemene ruimte gehandhaafd.

9. Utrechtsestraatweg 9 Villa Johanna

De aanbouw zal drastisch worden verbouwd. Lijkt passend te worden!

Waterstaat & Militair

10. NHW

Er loopt een procedure om een aantal onderdelen van de Nieuwe Hollandse Waterlinie (NHW) (zoals duikers, bruggetjes) op de (rijks)monumentenlijst te plaatsen. Inmiddels zijn 6 objecten op de monumentenlijst geplaatst.

In het kader van verbreding van het kanaal zijn 7 objecten verplaatst: 3 kazematten, 1 duikerhoofd, 2 palengroepen en de Inundatiesluis van de Schalkwijkse wetering. Verplaatsing houdt in: transport naar achteren, ze staan dan in het water, gedraaid en gekanteld ("object trouvé"). Zie Cronyk de Geyn 2018-nr 1.

11. Beatrixsluis aanleg 3e kolk

De 3 witte huisjes uit 1937 blijven behouden en worden ingericht als bedieningsruimten. Door de plek tussen de kolken kunnen ze niet meer worden bewoond. De vorm van de schoorstenen blijft behouden.

12. Fort Vreeswijk

Met de verbouw van het kruithuis tot uitvaartverzorgingsruimte kan de GMC nog steeds niet instemmen

13. Fort Jutphaas

Met de verbouw van de fortwachterswoning wordt ingestemd. Ook komt er een fraaie extra voetgangersbrug naar het fortterrein.

Plek met hoge culturele waarde

14. Uitbreiding van Ecolab/ Henkel

Er is vergunning verleend voor een nieuwe loods. Uit cultuurhistorisch perspectief niet fraai, maar onvermijdbaar.

Gastvrouwen en Gastheren van Museum Warsenhoeck

Bets Rijdes, Coördinator

Aan het begin van 2018 had de HKN voor Museum Warsenhoeck in totaal 22 gastvrouwen/gastheren. Er zijn enkele nieuwe gastvrouwen en gastheren bijgekomen, maar ook enkelen vertrokken. Het totaal aantal per 31 december 2018 is 24. Het Museum kan altijd nieuwe gastvrouwen en gastheren gebruiken. Daarom weer een oproep aan iedereen om in zijn/haar omgeving op zoek te gaan naar nieuwe vrijwilligers voor de functie van gastvrouw of gastheer. Alleen met nieuwe aanwas kunnen wij de maximale dienstverlening blijven bieden aan de bezoekers van ons Museum.

Halfjaarroosters

Ook het afgelopen jaar zijn de roosters weer opgesteld. Het blijft steeds een heel gepuzzel. In principe staan de gastvrouwen en gastheren volgens een vast rooster opgesteld, waarbij men bij mogelijke conflicten wordt gevraagd dit zelf op te lossen en pas daarna de coördinator te benaderen. Dit werkt naar genoegen van eenieder.

Informatie

Informatie over nieuwe exposities en andere wetenswaardigheden zijn per e-mail verzonden aan de gastvrouwen en gastheren.

Bezoek Schoolgroepen

Tijdens de expositie “Van (geen) wijken weten” kwamen groepen 7 en 8 van het Basisonderwijs naar het Museum voor hun project “Kijk op mijn wijk”.

Alle gastvrouwen en gastheren worden hierbij bedankt voor hun inzet in het afgelopen jaar.

Werkgroep Exposities

Bets Rijdes, Coördinator

De Werkgroep bestaat uit 5 leden en heeft 10 keer vergaderd.

In dit verslagjaar was er 1 thema-expositie met diverse deelexposities van steeds een andere wijk in Nieuwegein. Een lid heeft de Werkgroep helaas verlaten wegens ziekte.

Expositie “Van (geen) wijken weten”, 24 september 2017 t/m 6 januari 2019

“Van (geen) wijken weten” is de titel van de exposities over de wijken in Nieuwegein. Weet men eigenlijk wel hoe de eigen wijk is ontstaan en waarom de wijk zo wordt genoemd? In hoeverre bepaalde het landschap de indeling van de wijk? Weet men dat er in diverse wijken belangrijke voorwerpen uit vroeger tijden zijn gevonden? Deze voorwerpen waren te bezichtigen tijdens de expositie. Een belangrijk punt is de samenvoeging van Jutphaas en Vreeswijk in 1971 tot Nieuwegein. Hoe dit is gegaan laat de expositie eveneens zien. In enkele wijken wordt de rol van de Woningbouwverenigingen nader belicht, van plaatselijke initiatieven met brede inspraak van bewoners tot brede organisaties met management op afstand. Foto's, films, documenten en afbeeldingen van kunstwerken, geven meer informatie over de wijk. Bewoners uit de wijken namen de bezoekers al wandelend mee door de wijk, op film vastgelegd door De Geinfilmers. Tijdens het bezoek aan de expositie werd ontdekt hoe mooi Nieuwegein is. Ook kwam men erachter dat er in de wijk meer bekende Nieuwegeiners wonen of hebben gewoond dan men had gedacht. De expositie werd geopend door Burgemeester Backhuijs. Ook aan de schooljeugd is gedacht. In samenwerking met de Werkgroep Educatie, KC en LEU kwamen de groepen 7 en 8 van het Basisonderwijs naar het Museum voor hun project “Kijk op mijn wijk”. De eerste scholen zijn in maart en juni geweest. De andere scholen volgden in november 2018. De expositie liep t/m 6 januari 2019.

Werkgroep Kunstexposities op de Hooizolder

Aleksandra Govers, Coördinator

In 2018 vonden op de Kunstzolder 5 gevarieerde exposities plaats:

- Van 14 januari tot 28 maart 2018 een expositie van Armien Visser, die haar grafisch werk en prachtige handgemaakte rouwkleden liet zien
- Van 1 april tot 27 juni 2018 een expositie van Wilma Husman, Nadezjda van Ittersum en Aleksandra Govers-Zielinska. Wilma, die een zus in Nieuwegein heeft wonen en daarom graag in Nieuwegein wil exposeren, had 2 kunstvriendinnen uitgenodigd om samen met haar te exposeren. Wilma liet haar bronzen beelden en aquarellen zien, Nadezjda haar keramische beelden en Aleksandra haar schilderijen en koffers vol vrouwelijke thema's
- Van 1 juli tot 12 september 2018 een expositie van Jolanta Golenia-Mikusz en Justyna Mikusz. Het betrof een 2-generaties expositie; moeder Jolanta presenteerde haar schilderijen en dochter Justyna haar snelle, krachtige tekeningen
- Van 16 september tot 28 november 2018 de expositie van de gerestaureerde rouwborden. Een groot feest voor Museum Warsenhoeck.
- Van 2 december 2018 tot 6 januari 2019 een expositie van Kerststalletjes. Verzamelaars Cors de Kruijk en Clary Houtzager lieten hun verzameling kerststalletjes uit vele landen zien.
- Op 23 en 24 december 2018 hebben we een gezellige Kerstkunstmarkt georganiseerd.

Werkgroep Educatie

Nathalie Vermin, Coördinator

De Werkgroep Educatie heeft zich in 2018 gericht op verdere uitwerking van de bestaande projecten. Daarnaast fungeerde de Werkgroep als informatiebron voor vragen van leerkrachten en andere belangstellenden en hielp hen bij het opzetten van eigen projecten.

Contacten met Basisonderwijs en Voortgezet Onderwijs

Conform het in 2013 geformuleerde Educatiebeleid van de HKN is in 2014 gestart met het leggen (mede via Kunst Centraal (KC) en Landschap Erfgoed Utrecht (LEU)) van contacten met het Basisonderwijs en het Voortgezet Onderwijs in Nieuwegein om educatieve projecten in gang te krijgen. In 2018 is deze samenwerking voortgezet.

In 2018 heeft de HKN de volgende Projecten uitgevoerd:

- * "Erfgoedproject". Een project van het Oosterlicht College
- * "Kijk op mijn wijk". Een project van de HKN zelf, in samenwerking met KC/LEU
- * "Dit Herdenken Wij". Een project van KC en LEU, over herdenken en de Tweede Wereldoorlog.

Voortgang Projecten

* Erfgoedproject Oosterlicht College (onderbouw voortgezet onderwijs)

Dit Project is ook in 2018 uitgevoerd. De HKN fungeert als "opdrachtgever" voor de leerlingen, die een fotoverhaal moeten maken van een gekozen erfgoedinstelling. Daarnaast is de HKN de vraagbaak voor alle leerlingen, die aan het Project deelnemen. Voorheen werd voor die functie gekozen de leerlingen op de onderzoeksdag naar Museum Warsenhoeck te laten komen. In 2018 werd gekozen voor een zitting op het Oosterlicht College door 2 vrijwilligers van de HKN. Deze opzet zorgde voor meer structuur en betere begeleiding van de leerlingen, die de HKN als opdrachtgever voor het Project hadden gekozen. Daarmee behoeft ook geen extra openstelling van ons Museum te worden geregeld. Het presenteren van de eindproducten van de leerlingen blijft een punt van aandacht, zowel voor ons als opdrachtgever, als voor de school. Een zorg is ook de beschikbaarheid van vrijwilligers, ook bij de andere Erfgoedinstellingen. In juni 2019 wordt dit Project weer uitgevoerd, waarbij voornoemde punten worden meegenomen.

- * Kijk op mijn Wijk (basisonderwijs, groepen (6) 7 en 8)

Begin 2017 zijn de besprekingen gestart om het Project vorm te geven. Dit resulteerde in een lespakket dat door de HKN zelf is gemaakt, samen met de expertise van KC en LEU. Het lespakket werd via de (web)kanalen van KC aan de scholen aangeboden voor de schooljaren 2017-2018 en 2018-2019. Het lespakket omvat tevens een bezoek aan Museum Warsenhoek tijdens de voor de school relevante expositie over de eigen wijk. In het Project zijn tevens de TV-uitzendingen van "Mijn Stad Nieuwegein" verwerkt. Voor het museumbezoek is de gebruikelijke vergoeding met KC afgesproken. In 2018 zijn de laatste schoolbezoeken geweest en heeft aansluitend een evaluatie met KC en LEU plaatsgevonden. Het Project is positief ontvangen, waarbij op punten de lessen en de rondleiding worden geperfectioneerd. De samenwerking in deze nieuwe opzet, waarbij de HKN zelf het lespakket aandraagt, is door KC en LEU positief beoordeeld. Ook de Werkgroep Educatie kijkt terug op een geslaagde samenwerking en voortzetting van het Project in de toekomst. Een concrete afspraak is hierover nog niet gemaakt. Parallel onderzocht de Werkgroep Educatie in 2017 de mogelijkheid een aanvullend lespakket samen te stellen, dat in modulevorm kan worden ingezet op de scholen met plusklassen. In 2018 is deze aanvulling door tijdgebrek nog niet aan bod gekomen.

* Dit Herdenken Wij (Basisonderwijs, groepen 6, 7 en 8)

In 2018 heeft de HKN weer de rondleidingen verzorgd, die onderdeel vormen van het lespakket "Dit Herdenken Wij". Daarbij wordt ook de aandacht gevestigd op de activiteiten van het 4/5 mei Comité van Nieuwegein. Het Project wordt in 2019 een jaar overgeslagen om te voorkomen dat de groepen 7 het Project in de volgende klas weer zouden krijgen.

Verder in 2018:

* Op het Anna van Rijncollege, Harmonielaan, heeft een docent geschiedenis (stagiair) gevraagd naar informatie over WO II in Jutphaas. De Werkgroep heeft hem voorzien van de nodige informatie en heeft de rondleiding zoals bij "Dit Herdenken Wij" met de docent door Jutphaas gelopen. Hiermee kon de docent zelfstandig de leerlingen de gegeven opdrachten laten uitvoeren.

* De Werkgroep is gestart met haar bijdrage aan de voorbereidingen van het 25-jarig bestaan van het Anna van Rijn College. Met het College en de Werkgroep Exposities wordt meegewerkt aan het maken van een lespakket en de opzet van de tentoonstelling.

Communicatie vanuit Educatie

Via de website kan men informatie vinden over "Jeugd en Educatie". Via het eigen e-mailadres worden verzoeken om informatie door derden behandeld. Waar mogelijk levert de Werkgroep artikelen en/of foto's voor Facebook of Cronyck de Geyn. De Coördinator van de Werkgroep neemt deel aan het AOC-overleg.

Samenwerkingen

Naast genoemde KC en LEU onderhoudt de Werkgroep contacten met de afdeling Kunstencentrum van De Kom. De Werkgroep Educatie zoekt en vindt samenwerking met de overige Werkgroepen van de HKN. Ook dit jaar heeft de Werkgroep veel steun ondervonden van de vrijwilligers, die zich hebben ingezet bij de verschillende educatieve Projecten, als rondleider of als bron van informatie.

Voortgang Werkgroep Educatie

De Werkgroep zal zich ook in 2019 blijven richten op de verdere verankering in Nieuwegein, waar het gaat om de uitvoer en ontwikkeling van de lespakketten en de samenwerking met de genoemde instellingen. Het uitdragen van onze kennis en het bieden van onze hulp is een prominent onderdeel van onze werkzaamheden. Door een krimpend aantal vrijwilligers die tevens beschikbaar zijn voor rondleidingen, zal het voor de Werkgroep helaas moeilijker worden Projecten in te zetten waarbij tijdens meerdere dagen een rondleiding door de HKN nodig is. Voor 2019 zal de focus dan ook liggen op het aantrekken van nieuwe vrijwilligers, het inzetten op informatieoverdracht en het meewerken "achter de schermen" op scholen. Projecten die in 2019 in ieder geval aan bod komen zijn "het Erfgoedproject op het Oosterlicht College" en het "25-jarig bestaan van het Anna van Rijn College".

Beheer en ICT

Jan Rijdes, Beheerder

Beheer

Er is regelmatig contact geweest met de eigenaar van het pand, de Gemeente Nieuwegein. Bij de thema-exposities is assistentie verleend tijdens het afbreken en het opbouwen van de exposities. In het Museum is regulier onderhoud verricht en zijn kleine reparaties uitgevoerd. In opdracht van de Gemeente is een inspectie van de elektrische installatie uitgevoerd. Een extern bureau heeft in opdracht van de Gemeente een inventarisatie gemaakt over de monumentale elementen, die in het gebouw aanwezig zijn. De traplift is geïnspecteerd. De noodverlichting is waar nodig door nieuwe armaturen vervangen.

ICT

In 2018 is de verouderde NAS vervangen door een NAS met meer opslagcapaciteit. Door een hoger beveiligingsniveau binnen Windows 10 functioneerden de beveiligingscamera's niet meer. Daarom zijn er nieuwe gekocht. Om de gegevens veilig te bewaren wordt de back-up extern bewaard. In 2018 is Dropbox vervangen door Stack (Cloud opslag). Er is nu meer opslagcapaciteit. Alle Bestuursleden en Werkgroep Coördinatoren plaatsen hun bestanden nu op Stack en worden meegenomen met de back-up. Dit jaar is het SSL-certificaat aan de website toegevoegd (het z.g. slotje) voor het veilig bezoeken van de website.

Ook dit jaar is veel tijd en energie gestoken in het optimaliseren van de ICT.

Ledenbestand

Jan Rijdes, Ledenadministratie a.i.

	31-12-2017	31-12-2018
Aantal leden, inclusief externe relaties	378	377
Nieuwe leden	20	23
Leden die hebben bedankt of zijn overleden.	22	24

Website

Jan Rijdes, Webmaster

Het archief van Cronyck de Geyn is tot en met de één na laatste uitgave online te raadplegen.

Maand	Unieke bezoekers	Aantal bezoeken	Pagina's	Hits	Bytes
jan. 2018	0	0	0	0	0
febr. 2018	0	0	0	0	0
mrt. 2018	0	0	0	0	0
april 2018	0	0	0	0	0
mei 2018	0	0	0	0	0
juni 2018	0	0	0	0	0
juli 2018	424	564	1.107	6.402	4.78 GB
aug. 2018	938	1.533	5.943	32.400	92.21 GB
sept. 2018	918	1.356	4.117	35.423	78.64 GB
okt. 2018	876	1.368	4.028	36.408	20.79 GB
nov. 2018	758	1.242	3.521	38.479	159.29 GB
dec. 2018	749	1.134	3.541	31.168	33.99 GB
Totaal	4.663	7.197	22.257	180.280	389.70 GB

Wegens een storing zijn de gegevens tot en met juni 2018 helaas niet beschikbaar. Het aantal bezoekers blijkt vergelijkbaar met het aantal bezoekers in 2017.